

Эрдни-шишă — малин шимтă хот

Гурви джил хооран, КПСС-н ЦК-н январьск Пленум селăнă эдл-ахун органстд, партийн болн советск организацст эрдни-шишă тăрлгъиг ѳргнър бурдăхми гидж закла. Эн цагн эргцд орн-нутгт эрдни-шишă тăрлгънă газрин агъунь гурви холванас давдж ѳсăд, малин хотин кѳрнъг батруллгънд болн мах, ѳс гаргългъ икдүүлгънд ик гидг нилчăн ѳзѳлсмн.

1957 джилд мана танъгъчин колхозмудар болн совхозмудар 45 минъгън 334 гектар газрин агъуд эс гидж 1956 джилд тăргдснăс 19 минъгън гектар икър тăргдлă. Эрдни-шишă тăрлгън, кесг колхозмудт болн совхозмудт шимтă болн шѳустă хот белдх дакад терѳг нилх-кѳкър малд идѳлх эв аргъ ѳгсмн. Эрдни-шишă тăрлгъиг сăанър кегъад, терѳг арднъ ордж хăлăгъад асрмдж кецхăсн колхозмуд эрдни-шишăн ик ургъц авдгиг дамшлт ѳзѳлджанă. Элст балгъсна „Победа“ гидг колхозд, агротехническ заавр-зокал кѳцăгъад, дакад хăлăмдж-асрмдж кесн эрдни-шишăн 80 гектар газрин агъугънн нег гектар болгънас 80—100 центнер ургъц авгдлă.

Я ш а л т и н с к района, „Новый мир“ гидг колхозин Л. Забейворотан звено эрдни-шишăн нег гектар болгънас 30-д центнер буудă авсмн.

1957 джил хагсу ганъг иктă джил болад эрдни-шишăн ургъцд му нилчăн ѳзѳлв. Болв хагсу ганъ, эрдни-шишăн бички ургъц авлгъна гол учрнъ биш. Юнъгад гихлă, эрдни-шишă — хагсу ганъг даадг, дуланд дурта культур болджана, эн культур ода Советск Союзин хаманъ болвчи ургъад сăн ургъцан ѳгчанă.

Танъгъчин райодсин икнъкър эрдни-шишăг кирслдж-термлдж тăрлгъиг тѳртан эс авлгъиг цааранднъ тесдж болшго. Эрдни-шишăг зуг термлдж-кирслдж тăрлгънă аргъар тăрхлă, эрдни-шишăн ик ургъц авгдлгнъ наукар болн колхозин кѳлмшър ик эртър медѳлгдсмн. Тим болдг болв чигн, танъгъчин эрдни-шишăн тăрăнă ѳрăл шахунъ йиринър ѳргн рядтăгъяр тăргдсмн. Энунă ашд, тиггдж тăргдсн эрдни-шишăн тăрăг машигъяр ряд хоорндк культувац кедж болшго. Тер учрар эрдни-шишăн тăрăн, харшта ѳвсър даргдна, Элст балгъсна, Целинн болн Приютненск райодин колхозмудар болхла, эрдни-шишăн тăрăн кесг саамдан ѳрдж одв.

Элстин МТС-н гардврт бăадг (директорнъ ѳр Байдилов) „Страга Советов“ гидг колхозд 380 гектар эрдни-шишăн тăрăнăс зуг 50 гектар газрин агъуд ряд заагурнъ самлгъ болн семлгъ кедж асргдл уга билă. Эду мет, тим агротехническ заавр-зокал эс кеснă учрар Элст балгъсна колхозмуд нег гектар эрдни-шишăн тăрăн болгънас зуг 16-д центнер силосин кѳк ургъмл авсмн.

Кесг райолар агротехническ

заавр-зокал эвдăд, эрдни-шишă тăрлгъиг хаврар хагълсн газрар тăрăд, эрдни-шишă тăрлгънă болзгинъ давулад хагсу газрт тăргдсн кесг ѳвдлмуд бăйсмн. 1957 джилд Целинн района, „Балковск“ совхозд эрдни-шишă тăрлгъан арви хонг оратдж экллă, дакад тѳрѳн дееран газриг хаврар хагълдж эрдни-шишăгъан тăрлă. Энунă ашд эрдни-шишăн тăрăн гарл уга ѳрдж одсмн.

Мана танъгъчин зѳрм агрономсин болн элл-ахун гардачирин, мана газр-усна бăадл эрдни-шишă муугъар ургългъна туск ухаг энду гидж келх кергтă. Кемрлжăн эрдни-шишăн тăрăнд сăн асрмдж кегъад, арднъ орад кѳдлхлă, эрдни-шишă хагсу ганъ иктă Халъмг танъгъчд чигн ургъад ик ургъцан ѳгхмн. Зуг эрдни-шишă тăрлгънă агротехническ заавр-зокалинъ кѳцăгъад кинанър асрмдж бурдăх кергтă.

Эрдни-шишă тăрлгънă агротехническ заавр-зокалсин зѳрмснъ ним болдг: силос болн малин идг гидж тăргдлжăх эрдни-шишăг, урдаснъ хагългдсн, сăанар эд-бод кегдсн газрар тăрх кергтă. Эрдни-шишăг хаврар хагълдж белдсн газрар тăрдгиг уурулхмн. Эрдни-шишăн тăрăнд цевр, харшлтта ѳвсн уга газр йилгълдж гаргължах кергтă. Эрдни-шишă тăрлгънă болзгинъ давулл уга, цагтнъ тăрлгън бас эрки чинртă болдг. Эрдни-шишăн тăрăнă экиг тăрхăснъ хойр долан хонг эртър, терунă гарцинь хăлăдж зуг сăн чинртă экър тăрджăх кергтă. Эрдни-шишă тăрлгънă звенос бурдăлгънд, теднд эрдни-шишăн тăрă батлдж ѳлгънд сăн онъган тăвх кергтă. Тим звенос бурдăлгъан, тедн эврăннъ йилгъан газртан кѳдлхлă, эрдни-шишăн тăрăн эзтă болад, эрдни-шишăн тăрăн сăанър ургъх зѳвтă. Эн туст эрдни-шишă тăрлгънă багъчудин бригадс бас ик туста керг болдж гархмн. Эн тускар комсомольск организац санцхах зѳвтă. Бас теду метър сургъульчирин бригадс бурдăлгън, тер бригадсар эрдни-шишăн тăрă тăрдж, хăлăвр-асрмдж бурдăлгън бас эрки чинртă тѳр. Партин болн правительствин эн дуудврт олна малин хотин кѳрнъ батруллгънд — эрдни-шишăн тăрăг икър тăрдж малд шимтă хот гаргъхмн гидж келгдджанă.

Мана танъгъчин колхозмуд болн совхозмуд Ставрополин эрдни-шишă тăрлгънă дамштинъ сăанър меддж авад, эрдни-шишă тăрлгънд бăах эврăннъ дуту-дундан уурулад, эрдни-шишă тăрлгънăс кѳлтă малин хотин батта кѳрнъ бурдăхнъ лавта. Партийн, советск болн селанă элл-ахун органсин, селанă элл-ахун специалистирин тѳрнъ — эрдни-шишă гаргългъиг икдүүлгънд элл-аху болгън эн культурин ик ургъц авлгънд тодрха дѳнъ-тус кѳрглгън болджана.

Г. БЕМБИНОВ.

КПСС-н танъгъчин комитетин селанă элл-ахун отделин толгъачин дарук.